

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **V. M.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. listopadu 2015, č. j. KrÚ 73983/2015/ODSH/13, v řízení o námitce podjatosti samosoudce Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích JUDr. Jana Dvořáka vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 52 A 15/2016

t a k t o :

Soudce Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích JUDr. Jan Dvořák **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích pod sp. zn. 52 A 15/2016.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočce v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) byla dne 27. ledna 2016 doručena žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. listopadu 2015, č. j. KrÚ 73983/2015/ODSH/13, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Pardubic ze dne 31. srpna 2015, č. j. OSA/P-452/15-D/37, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, neboť porušil § 18 odst. 4 tohoto zákona tím, že dne 27. února 2015 v 10:20 hodin v obci Starý Máteřov, poblíž domu č. p. 20, ve směru jízdy na obec Jezbořice (v úseku označeném ve směru jízdy svislou informativní směrovou dopravní značkou č. IS 12a „Obec“), jako řidič motorového vozidla tovární značky Škoda, registrační značky X překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci (50 km/h) o 14 km/h, neboť mu byla hlídkou Policie ČR naměřena rychlost 67 km/h (po odečtení možné odchylky $\pm 3\%$ mu byla jako nejnižší možná rychlost naměřena rychlost 64 km/h).

[2] Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného prostřednictvím Mgr. Jaroslava Topola, advokáta, jímž je zastoupen na základě generální plné moci ze dne 30. listopadu 2015. Dne 28. března 2016 udělil zástupce žalobce substituční plnou moc pro neurčitý počet řízení Mgr. Václavu Voříškovi, advokátu (dále též „substitut“), který ji spolu s písemností ze dne 1. listopadu 2016 zaslal krajskému soudu. Dne 2. listopadu 2016 se ve věci konalo ústní jednání, na němž vznesl substitut jménem žalobce námitku podjatosti samosoudce JUDr. Jana Dvořáka, kterému byla v souladu s rozvrhem práce žaloba přidělena k projednání a rozhodnutí. Podjatost soudce vůči své osobě dovozoval z jeho postupu v jiném řízení, ve kterém Mgr. Václav Voříšek rovněž vystupoval jako substitut Mgr. Jaroslava Topola a v němž mu mělo být JUDr. Janem Dvořákem sděleno, „*že si na [něj] zřídil složku, kde si snad eviduje, kdy přišel na soud, a že ještě neví,*

co s ní udělá“, a z odůvodnění rozsudku vyhotoveného v jiné věci JUDr. Dvořákem, v němž byly na jeho adresu uvedeny „*výroky pomlouvačné povahy, které nemají reálný důvod*“. Substitut při jednání také uvedl, že osoba samosoudce mu do zahájení jednání nebyla známa, neboť zastoupení žalobce převzal až předcházejícího dne, a námitku podjatosti tedy dříve vznést nemohl.

[3] Samosoudce JUDr. Jan Dvořák již na jednání uvedl, že tvrzení substituta byla předmětem dvou stížností, které byly státní správou krajského soudu shledány nedůvodnými, v podrobnostech odkázal na odpověď místopředsedy soudu na stížnost substituta ze dne 15. června 2016 (sp. zn. St 4/2016). Ve vztahu k uvedené složce samosoudce konstatoval, že nejde o žádnou formalizovanou složku s osobními údaji, nýbrž o evidenci postupu substituta složenou z protokolů z jednání, na něž se tento advokát opakovaně dostavoval opožděně, což vedlo k narušování řádného průběhu jednání. S odkazem na již zmíněné vyjádření místopředsedy krajského soudu JUDr. Jan Dvořák označil shromažďování takových informací za preventivní opatření sloužící k zajištění předvídatelnosti postupu soudu.

[4] Dne 9. listopadu 2016 byla přípisem č. j. 52 A 15/2016 - 87 Nejvyššímu správnímu soudu postoupena námitka podjatosti k rozhodnutí. Součástí přípisu je i vyjádření samosoudce JUDr. Jana Dvořáka, že se ve věci necítí být podjatým a není mu známa žádná skutečnost, z níž by pochybnosti o jeho nepodjatosti mohly vyplynout. V podrobnostech odkázal na své vyjádření k námitce podjatosti v protokolu o jednání ze dne 2. listopadu 2016 a na vyjádření místopředsedy krajského soudu ze dne 8. července 2016, sp. zn. St 4/2016. V tomto dokumentu je ve vztahu ke sdělení JUDr. Jana Dvořáka o „složce“ mimo jiné uvedeno, že toto sdělení bylo učiněno v kontextu opakovaných pozdních příchodů substituta na jednání soudu, které jsou chápány jako účelové a obstrukční postupy mající za cíl ztížení postupu řízení před soudem. Předmětem evidence je toto jednání právě proto, že k němu dochází opakovaně a substitut byl na hodnocení svého počínání ze strany soudu několikrát upozorňován. „*Zjevně taková složka není žádnou formalizovanou složkou o osobních údajích účastníka řízení či jeho zástupce, ale jen poznámkovým archivem o projednávaných věcech, jakož i o jejich okolnostech*“, neobsahuje však osobní údaje, které by podléhaly ochraně v režimu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Sdělení této informace ze strany JUDr. Jana Dvořáka je třeba vnímat jako zpřístupnění pohledu soudu na způsob výkonu advokátní činnosti substitutem, který se může projevit i případným podáním podnětu k zahájení kárného řízení u České advokátní komory. „*Taková informace má preventivní charakter ke zajištění předvídatelnosti postupu soudu, aby účastníci a jejich zástupci získali náhled soudu na další procesní postup a tomu mohli zpřístupnit své procesní kroky*“, a nejde ani o nevhodné chování soudních osob, ani o nezákonné shromažďování osobních údajů.

[5] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí účastník řízení nebo osoba zúčastněná na řízení podjatost soudce namítnout *do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží.*

[6] Ze spisu předloženého krajským soudem vyplývá, že informace o osobě soudce rozhodujícího věc žalobce mu byla poprvé zpřístupněna v usnesení ze dne 10. března 2016, č. j. 52 A 15/2016 - 23, jímž byl žalobce vyzván k zaplacení soudního poplatku. Toto usnesení bylo doručeno zástupci žalobce Mgr. Jaroslavu Topolovi. Tomuto advokátu bylo dne 17. května 2016 doručeno také poučení účastníků řízení o možnosti vznášet námitku podjatosti

č. j. 52 A 15/2016 - 35. Až do 30. září 2016 činil za žalobce úkony právě Mgr. Jaroslav Topol a i úkony soudu byly adresovány jemu. Mgr. Václav Voříšek převzal zastoupení žalobce až ke dni 1. listopadu 2016, kdy zaslal krajskému soudu oznámení o této skutečnosti společně s kopií substituční plné moci. Žalobce se tedy o důvodu způsobilém založit pochybnosti o podjatosti samosoudce JUDr. Jana Dvořáka spočívajícím v jeho poměru k substitučnímu zástupci žalobce mohl dozvědět nejdříve tento den, neboť dříve Mgr. Václav Voříšek v postavení zástupce žalobce nebyl. Námitka podjatosti vznesená následujícího dne při jednání tak byla uplatněna včas.

[7] Vyloučení soudce pro podjatost představuje výjimku z ústavní zásady, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci a příslušnost soudu i soudce stanoví zákon, vyjádřené v čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Tato výjimka vyplývá ze základního práva, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, které je jednou z esenciálních součástí práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). V zájmu zajištění nezávislosti a nestrannosti soudního rozhodování je tedy přípustné, aby v některých případech došlo k odnětí věci zákonným postupem určenému soudci a jejímu přikázání soudci jinému; k tomu však může dojít jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které soudci reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. dubna 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16), tedy když je evidentní, že vztah soudce k věci, účastníkům či jejich zástupcům dosahuje intenzity vylučující nestranné rozhodování soudce [nález Ústavního soudu ze dne 3. července 2001 sp. zn. II. ÚS 105/01 (N 98/23 SbNU 11)].

[8] Při rozhodování o vyloučení soudce nejde pouze o hodnocení jeho subjektivního pocitu, zda se cítí být podjatý či nikoli, nebo o hodnocení osobního vztahu soudce k účastníkům řízení či jejich zástupcům, ale v konečném důsledku zejména o objektivní úvahu, zda lze s ohledem na veškeré okolnosti případu mít za to, že by soudce podjatý být mohl, přičemž tato úvaha musí vycházet z hmotněprávního rozboru skutečností, které k pochybnostem o nestrannosti soudce vedly [nález Ústavního soudu ze dne 27. listopadu 1996 sp. zn. I. ÚS 167/94 (N 127/6 SbNU 429) a ze dne 3. července 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01 (N 98/23 SbNU 11)]. Mají-li pochybnosti o nepodjatosti soudce vyplývat z jeho poměru k účastníkům řízení či k jejich zástupcům, může se jednat jak o poměr přátelský, tak nepřátelský, přičemž nepřátelský poměr musí pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci dosahovat určité intenzity (srov. např. již citovaný nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 167/94).

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že se prakticky totožnými námitkami jako v nyní projednávané věci zabýval v rozsudku ze dne 10. listopadu 2016, č. j. 7 As 158/2016 - 72, v němž nebyly shledány důvodnými. Nejvyšší správní soud v citované věci posuzoval v rámci kasačního přezkumu dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. tvrzení stěžovatele, že JUDr. Jan Dvořák „dne 15. 6. 2016 sdělil zástupci stěžovatele [pozn. soudu – stejně jako v nyní projednávané věci se jednalo o Mgr. Václava Voříška], že se opakovaně dostavil jako advokát na nařízené jednání se zpožděním a že si na něj založil složku, kde si to eviduje a že ještě neví, co s touto složkou udělá“ a „o zástupci stěžovatele v rozsudku krajského soudu navíc tvrdí zcela nepravdivé údaje a to, že „volí opakující se, nikoliv již náhodnou a neúčelovou procesní strategii, kterou se buď snaží zmařit soudní jednání, či narušit alespoň jeho průběh. Tato strategie zpočátku spočívala v žádostech tohoto advokáta o odročení jednání a přeložení na jiný termín z různých jím uváděných důvodů. Například ve věci 52 A 13/2015 tvrdil, že se musí zúčastnit jiného jednání u Krajského soudu v Hradci Králové“ JUDr. Jan Dvořák je vůči zástupci stěžovatele přehnaně podezříváný a zcela neobvykle na něj zaměřuje svoji pozornost.“

[10] Sedmý senát Nejvyššího správního soudu v citovaném rozhodnutí zohlednil, že stížnost substituta na samosoudce JUDr. Jana Dvořáka vyhodnotil místopředseda krajského soudu jako nedůvodnou, a dospěl k následujícímu závěru: „V odůvodnění napadeného rozsudku jsou proto následně jako obiter dictum obsaženy úvahy soudu o údajném obstrukčním a účelovém jednání zástupce stěžovatele, které má spočívat v tom, že se opakovaně dostavuje se zpožděním na nařízená ústní jednání. Z textu

podrobného odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že tyto úvahy soudu měly bezprostřední vazbu na toto konkrétní řízení. Byly rovněž uvedeny i odkazy na řízení v jiných věcech, kdy se tento zástupce rovněž nedostavil včas na nařízené jednání. V tomto kontextu je proto nutné vnímat zmínku o složce, kterou si měl soudce na obdobné případy vést. Nepochybně je tím míněno, že soudce měl přehled o tom, že se jedná o opakované jednání žalobce, což bylo následně podrobně uvedeno v odůvodnění rozsudku. Šlo tedy o názor soudu na způsob výkonu advokátní činnosti zástupce stěžovatele. Podrobné odůvodnění této okolnosti má bezpochyby i preventivní funkci. Účastníci a jejich zástupci získali náhled soudu na takový procesní postup a mohou se tomu v budoucnu přizpůsobit. Osobní antipatie či nepřátelství, které by mohly důvodně zpochybnit nepodjatost předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka, zde nejsou zřejmé. Postup JUDr. Jana Dvořáka nezakládá důvod k domněnkám o soudcově osobní zainteresanosti v stěžovatelské věci ani o jeho vztahu ke zástupci stěžovatele. Lze tedy uzavřít, že objektivní skutečnosti v daném případě nenasvědčují domněnce o soudcově podjatosti.“

[11] Jestliže vyjádření JUDr. Jana Dvořáka o „složce“ a údajně pomlouvačné odůvodnění rozsudku nezaložila relevantní pochybnost o podjatosti soudce v rámci řízení, jehož se bezprostředně týkala, tím spíše nemohou objektivně narušit důvěru v nestrannost tohoto soudce v řízení jiném. Nejvyšší správní soud proto nevidí důvod, proč se od závěrů vyslovených v rozsudku č. j. 7 As 158/2016 - 72 odchýlit, a plně se s nimi ztotožňuje. Samosoudce JUDr. Jan Dvořák tedy není vyloučen z projednání a rozhodnutí výše uvedené věci.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2016

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu